

забезпечення стану внутрішньої рівноваги та збалансованості, взаємного обміну із зовнішнім середовищем, що сприятиме оптимальному пристосуванню системи (підприємства) до зовнішнього середовища і створюватиме умови для безперервного розвитку.

Список посилань на джерела

1. Герасимчук В. Г. Управлінський вектор економічної складової сталого розвитку: Україна та світ / В. Г. Герасимчук // Економіст. – 2007. – № 9. – С. 7–9.
2. Смачило І. І. Механізм управління сталим розвитком підприємств харчової промисловості : дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04 / І. І. Смачило. – Тернопіль, 2012. – 235 с.

УДК 658.26: 336.648

*Р. Б. Данилейчук, к.е.н., доцент
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу*

ПОСИЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ ЯК ПЕРЕДУМОВА ФОРМУВАННЯ ДІЄЗДАТНОГО МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Використання програм державно-приватного партнерства (ДПП), яке полягає в поєднанні ресурсів держави та бізнесу для досягнення спільних цілей, є одним із ефективних шляхів забезпечення консолідації в суспільно-економічних відносинах. В сучасних умовах в Україні таке поєднання ресурсів при збереженні стратегічно важливих об'єктів державної власності є важливим інструментом подолання негативних наслідків наявних кризових процесів [1, с. 47].

Попри доцільність та наявність широких перспектив до використання різноманітних форм ДПП, формування дієздатного механізму ДПП в Україні неможливе без посилення соціальної відповідальності бізнесу (СВБ). Система СВБ доповнює, поглиблює та розширює соціальні функції держави [2]. СВБ є процесом управління підприємством з інтеграцією заходів соціальної та екологічної спрямованості до основної діяльності, що виходять за межі створення прибутку та законодавчо встановлених соціальних стандартів у контексті підвищення добробуту суспільства та локальної громади зокрема, а також забезпечення сталого розвитку. В Україні розвиток СВБ за останні роки в цілому формується в контексті загальносвітових тенденцій поступової інтеграції принципів соціальної відповідальності в корпоративні стратегії бізнесу, а також перехід від разових акцій благодійності та утримання створеної раніше громіздкої соціальної сфери до гнучкої системи соціальних інвестицій, що відповідають довгостроковим інтересам бізнесу, локальних соціальних громад, суспільства. Однак, незважаючи на зазначені позитивні кроки, сучасний етап впровадження принципів СВБ в Україні можна охарактеризувати як початковий.

Загалом формування ефективного механізму ДПП повинно базуватися на системі СВБ, яка, в свою чергу, вимагає реалізації на практиці логічного ланцюга: "конкурентоспроможна економіка – справедлива держава – заможні громадяни". Вироблення такої взаємовигідної політики можливе лише у процесі конструктивного відкритого діалогу між державою, бізнесом та організаціями громадянського суспільства. Вилучення будь-якої з цих сторін з діалогу одразу призводить до розбалансування національної суспільно-економічної системи [2].

Економічний діалог покликаний виконувати в суспільстві низку системних функцій, серед яких найголовнішими видаються п'ять, наведених нижче.

По-перше, в рамках економічного діалогу бізнес набуває усвідомлення, що він є рівноправним партнером побудови майбутнього нації. Це спонукає представників бізнесу до аналітичного опрацювання становища у сфері їхньої професійної діяльності і національній економіці в цілому та кваліфікованих пропозицій щодо побудови державної економічної політики. По-друге, ведення соціального діалогу як невід'ємної складової економічного розвитку дозволяє встановити дієву систему відстоювання прав найманих працівників шляхом встановлення договірних відносин з бізнесом стосовно рівня оплати та умов праці при забезпеченні державою дотримання мінімальних соціальних стандартів. По-третє, прозорий економічний діалог між владою та бізнесом суттєво знижує ризики ведення бізнесу за рахунок збільшення передбачуваності державної економічної політики як вагомого чинника середовища функціонування бізнесу. По-четверте, економічний діалог складає підґрунтя для створення сприятливих умов для розвитку пріоритетних галузей не через галузеві преференції чи інші вибіркові заходи, а через утворення комплексу макроекономічних умов та орієнтацію політики, які сприятливі саме для таких галузей. По-п'яте, економічний діалог відіграє роль своєрідного "фільтру" для відокремлення недоцільних для суспільства новацій, в тому числі – тих, які мають корпоративно-лобістське походження, й розробки та запровадження суспільно корисних рішень в економіці, державному управлінні, місцевому самоврядуванні.

Таким чином, за підтримки держави й на підґрунті взаємної зацікавленості має відбуватися поступова еволюція від соціального до економічного діалогу, яка має супроводжуватися розширенням кола суб'єктів – учасників діалогу, й об'єктів – питань, охоплених діалогом. Економічний діалог має ґрунтуватися на трьох відкрито декларованих й документально закріплених всіма сторонами базових принципах: 1) бізнес має бути законослухняним та соціально відповідальним; 2) соціальний діалог має враховувати необхідність створення сприятливих умов для функціонування бізнесу; 3) держава має бути гарантом стабільних та прозорих умов, в яких працює та отримує прибуток бізнес [2; 3, С. 484].

Загалом, на відміну від багатьох інших засобів підтримки розвитку бізнесу й підприємництва, економічний діалог не пов'язаний безпосередньо з бюджетними чи податковими витратами. Натомість удосконалення інституційного середовища, організаційної структури взаємодії підприємств

між собою, оптимізація державної економічної політики, в тому числі в сфері ДПП, дозволяють підвищити ефективність діяльності підприємств, їхню стійкість проти різних негативних чинників, а реалізація підприємствами своїх суспільних функцій поліпшує якість життя громадян, сприяє соціальній та політичній стабільності в країні.

Список посилань на джерела

1. Данилейчук Р. Б. Використання програм державно-приватного партнерства в сфері енергозбереження та розвитку інфраструктури паливно-енергетичного комплексу / Р. Б. Данилейчук // Економічний форум : наук. журн. / Луц. нац. техн. ун-т. – Луцьк: Вид. від. ЛНТУ, 2016. – № 2. – С. 46-51.
2. Король В. С. Формування та розвиток інфраструктури малого бізнесу на регіональному рівні (на прикладі Івано-Франківської області) [Текст] : монографія / В. С. Король, Р. Б. Данилейчук. – Івано-Франківськ, Луцьк: ВІЕМ, 2011. – 168 с.
3. Мацьків Р. Т. Соціальне інвестування на підприємствах нафтогазового комплексу [Електронний ресурс] / Р. Т. Мацьків // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. № 4. – С. 482-485. – Режим доступу: <http://www.global-national.in.ua/archive/4-2015/102.pdf>.

УДК 33+316.46

*Д. І. Дзвінчук, д.філос.н., професор
В. П. Петренко, д.е.н., професор
М. О. Лютий, магістр*

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ЩОДО ПРОЯВІВ ЕФЕКТУ ДАННІНГА-КРЮГЕРА В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОЮ ДЕРЖАВОЮ ЯК ОБГРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ УДОСКОНАЛЕННЯ МОДЕЛІ ЛІДЕРСТВА

Попит на кваліфікованих, результативних і ефективних управлінців у всіх без виключення сферах людської активності в Україні невпинно зростає не дивлячись на чисельні заяви багатьох "експертів" про перевиробництво менеджерів, економістів, правників і т. п. Однак, при цьому "перевиробництві" багатьма авторами фіксується наявність гострого дефіциту управлінців в різних сферах життєдіяльності соціуму [для прикладу, 1; 2], незаперечних потреб у навчанні керівників [3], проблем з їх якісним складом [4, 5, 6], наявність фактів "невитребуваності" власних "професіоналів та інтелектуалів" [7, 8], дії "потужних механізмів негативної селекції" [9].

На нашу думку, поясненням цієї ситуації може служити факт масштабного прояву в Україні відомого ефекту Даннінга-Крюгера [10] – психологічного парадоксу, який полягає в тому, що менш компетентні люди вважають себе професіоналами, а більш компетентні – сумніваються як у собі, так і у своїх здібностях. В результаті, люди з низьким рівнем кваліфікації, які страждають